

یادداشت

حسن صدیقی

کارشناس شمشیربازی

در جست‌وجوی اقتدار گذشته

شمشیربازی سابر ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا، نتیجه‌ای دور از انتظار و ناامیدکننده به دست آورد. سابر که سال‌ها شناسنامه ملی پوشانش لרزه براندام بسیاری از رقبای آسیایی می‌انداخت، امروز به جایگاه نگران‌کننده‌ای رسیده است؛ به‌گونه‌ای که رقبای آسیایی دیگر از رویارویی با ایران نگرانی ندارند و حتی ممکن است قرعه ایران را فرصتی مناسب برای صعود بدانند.

سابر ایران پس از المپیک در سراسیمه‌یی قرار گرفت و به نظر می‌رسد نبود برنامه‌ریزی منسجم، استراتژی مشخص و توجه کافی به پشتوانه‌سازی، ابهت گذشته این اسلحه را از بین برده است. سابر نه‌تنها دیگر موتور محرک ایبه و فلوره نیست، بلکه به تدریج در کنار این دو اسلحه و حتی در ردیف آنها قرار گرفته است. جالش بزرگ ضعف در استعدادیابی و جانشین‌پروری است. بیشتر ملی‌پوشان فعلی سابر، محصول نسل‌های گذشته فدراسیون هستند و در سال‌های اخیر توجه کافی به شمشیربازان مستعد رده امید نشده است. شهریار گلزارفر، قهرمان دو سال پیش کشور در رده امید و نفر سوم قهرمانی کشور بزرگسالان، نمونه‌ای روشن از این مسأله است؛ شمشیربازی که به دلایلی فرصت حضور در تیم ملی را پیدا نکرد.

رئیس فدراسیون در جلسات کارشناسی وعده کسب مدال‌های بیشتر و خوش‌رنگ‌تر را داده بود، اما حاصل حضور تیم باتجربه سابر در ناگویا تنها یک برنز بود؛ مدالی که علی‌پاکدامن با کسب آن برای شمشیربازی ایران آبرودار شده و او نه در اردوی ۵۰ روزه کمپ باثو حضور داشت و نه از کریستین باثو آموزش گرفت، در حالی که برخی حاضران این رشته که در این اردو نیز حضور داشتند، خیلی زود از رقابت‌ها کنار رفتند. در بخش بانوان نیز با وجود استعدادهایی مانند شیدا عالمی، اعزام نچمه سازنچیان با سابقه ۲۰ سال حضور در تیم ملی، نتیجه‌ای ناامیدکننده رقم زد. ادامه این روند بدون استراتژی روشن، سابر ایران را از جمع مدعیان بالای رنکینگ جهانی تا رتبه ۲۸ پایین آورده؛ افتی که جبران آن آسان نخواهد بود.

اکنون انتظار می‌رود رئیس فدراسیون درباره این نتایج پاسخگو باشد و وزارت ورزش نیز با نظارت دقیق‌تر، برای برون‌رفت شمشیربازی از این جالش، به به فکر راه‌حل باشد.

یادداشت

فرهاد رضایی

سرمربی اسبق تیم ملی ایبه

چالش نبود استراتژی استاندارد

داستان امروز شمشیربازی ایران را نمی‌توان تنها با یک نتیجه یا یک مسابقه آنالیز کرد. آنچه در دو سال اخیر دیده شده، بیشتر نشانه کاهش ثبات، ضعف در برنامه‌ریزی و نبود یک استراتژی مشخص است.

متأسفانه بخش عمده اهداف و ظرفیت‌های فدراسیون بر یک اسلحه متمرکز شده و فلوره و ایبه تا حد زیادی فراموش شده‌اند. بهترین بودجه و اردوها نیز عمدتاً به سابر اختصاص یافته است. بنابراین کسب تنها یک مدال برنز در بازی‌های آسیایی ناگویا، با توجه به امکانات و هزینه‌های انجام‌شده، نمی‌تواند نتیجه‌ای کاملاً قابل قبول تلقی شود. در کنار آن، هزینه برای اعزام افرادی به ناگویا که رزومه مشخصی داشتند و حضورشان از نظر فنی کارآمد ارزیابی شده بود، نیز نیازمند بررسی است.

در استان‌ها نیز تلاش‌های زیادی صورت می‌گیرد، اما برنامه مشخصی برای استعدادیابی و پرورش نیروهای آینده وجود ندارد. اصفهان نمونه روشنی است؛ استانی با ورزشکاران توانمند و یکی از مجهزترین آکادمی‌های شمشیربازی کشور که به نظر می‌رسد ظرفیت آن به اندازه کافی مورد استفاده فدراسیون قرار نگرفته است.

در حوزه فنی نیز مربیان شاخصی در کشور حضور دارند که به دلایل مختلف با تیم ملی همکاری نمی‌کنند. تعدادی از مربیان خوب ایرانی نیز از کشور خارج شده و تجربه خود را در اختیار شمشیربازان کشورهای دیگر قرار داده‌اند. یکی از مسائل مهم، نحوه تأمین نیازهای مالی و حرفه‌ای مربیان است؛ چراکه صرف تأمین هزینه سفر نمی‌تواند مبنای یک همکاری حرفه‌ای و پایدار باشد.

حضور باثو در بازی‌های آسیایی ناگویا نیز از نظر شیوه قرارداد و روند همکاری محل سؤال است. بسیاری از کارشناسان معتقدند این همکاری تأثیر محسوسی بر عملکرد تیم ملی نداشته و حتی با نزول نتیجه‌گیری همراه بوده است.

بهبتر است وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک با ورود کارشناسی، عملکرد چند سال اخیر شمشیربازی را از نظر فنی، مالی، استعدادیابی و انتخاب مربیان ارزیابی کنند تا چالش‌های موجود شناسایی و برای آینده این رشته برنامه‌ای روشن و پایدار تدوین شود.

«ایران» عملکرد تیم ملی شمشیربازی در بازی‌های آسیایی ناگویا را بررسی می‌کند

صدای زنگ خطر را می‌شنوید؟

ورزشکار باتجربه متکی باشد. احمد دنیامالی پس از پایان کار کاروان ایران در ناگویا بر ضرورت بررسی عملکرد فدراسیون‌ها و آسیب‌شناسی نقاط ضعف بخش قابل توجهی از ظرفیت تیم ملی به چند چهره باتجربه وابسته است.

در سایر مردان، نام‌هایی مانند علی‌پاکدامن و محمد فتوحی همچنان بخش مهمی از ترکیب تیم ملی را تشکیل می‌دهند. تجربه این نفرات سرمایه‌ای ارزشمند است، اما تداوم اتکا به چهره‌های قدیمی، بدون نزدیک شدن نسل جدید به سطح رقابت‌های بین‌المللی، می‌تواند در سال‌های آینده به یک چالش جدی تبدیل شود. رشته‌ای که هدف آن حضور موفق و مستمر در المپیک است، نمی‌تواند برای آینده تنها به چند

برخی رقابت‌های آسیایی و جهانی نتوانسته‌اند روندی پایدار از پیشرفت را رقم بزنند و همچنان به کار خود پایان داد؛ نتیجه‌ای که ارزش تلاش علی‌پاکدامن و دیگر اعضای تیم ملی را زیر سؤال نمی‌برد، اما همزمان پرسش‌های مهمی درباره وضعیت امروز و آینده این رشته المپیک‌ی ایجاد می‌کند که مهم‌ترین سؤال این است که چرا فاصله شمشیربازی ایران با قدرت‌های اصلی آسیا همچنان پابرجاست؟

شاید این نتیجه از دیدگاه مدیران فدراسیون شمشیربازی قابل قبول باشد، اما وقتی عملکرد سال‌های اخیر را کنار آن قرار می‌دهیم، تصویر متفاوتی شکل می‌گیرد. شمشیربازان ایران در

حمیدرضا شیر، مربی پیشین تیم‌های پایه شمشیربازی در گفت‌وگو با «ایران»:

شمشیربازی با تصمیم‌های مقطعی نجات‌پیدانمی‌کند

مهری رنجبر / سابر ایران که روزگاری در جمع مدعیان جهان قرار داشت، در بازی‌های آسیایی ناگویا نتوانست انتظارات را برآورده کند. تنها مدال برنز علی‌پاکدامن، شمشیرباز باتجربه ایران، مانع از ثبت یک ناکامی کامل برای این اسلحه شد؛ نتیجه‌ای که بار دیگر ضرورت بازنگری در برنامه فنی، جوانگرایی و شیوه مدیریت سابر ایران را مطرح می‌کند.

نجات

جایگاه

شمشیربازی

ایران نیازمند

تصمیم‌های

مقطعی

نیست؛

این رشته

به برنامه‌ای

چندساله،

مدیریت

فنی منسجم

و بازگشت

تصمیم‌گیری

کارشناسی

نیاز

دارد

شیر، ترکیب سنی تیم اعزامی است. او می‌گوید: «میانگین سنی این تیم حدود ۲۹.۷۵ سال بود؛ عددی که با شعار فدراسیون برای جوانگرایی تناقض دارد. اگر سیاست فدراسیون حرکت به سمت جوانگرایی و ساختن تیمی برای سال‌های آینده بوده، چرا میانگین سنی تیم سابر در بازی‌های آسیایی اینقدر بالا بود؟ در حالی که میانگین سنی تیم ازبکستان زیر ۲۰ سال، قزاقستان زیر ۲۴ سال، چین و کره زیر ۲۵ سال و کره جنوبی زیر ۲۷ سال بود. طه کارگیور تنها شمشیرباز جوان ایران محسوب می‌شد و حتی نیم‌زاهدی نیز پیش از المپیک حضور در مسابقات با تیم ملی را تجربه کرده بود.»

او درباره نحوه برگزاری اردوهای برون‌مرزی و حضور مربی خارجی نیز خواستار شفاف‌سازی است: «اردوهای برون‌مرزی تیم ملی با برنامه مسابقات و فرآیند آماده‌سازی هماهنگ نبود. اردوهایی که هزینه‌های زیادی روی دست فدراسیون گذاشت، بدون اینکه خروجی فنی مشخصی داشته باشد. در حالی که شمشیربازی ایران از نظر امکانات و تجهیزات اردویی در تهران، ارومیه، یزد و اصفهان شرایط خوبی دارد، اردوی ۴۵ روزه ایتالیا در فروردین و اردوی ۱۰ روزه

مربی پیشین تیم‌های نوجوانان و جوانان شمشیربازی ایران معتقد است، حتی همین مدال نیزی نمی‌تواند ضعف موجود در روند آماده‌سازی تیم را پنهان کند، چراکه پاکدامن مدت زیادی از اردوی تیم ملی سابر دور بود. حمیدرضا شیر می‌گوید: «این اتفاق دوباره بحث درباره برنامه و نحوه روند اشتباه آماده‌سازی تیم را به رخ می‌کشد. حالا دیگر نباید به سهمیه تیمی سابر در المپیک ۲۰۲۸ امیدوار بود و نهایتاً شایع علی‌پاکدامن در مسابقه انتخابی بتواند سهمیه انفرادی بگیرد؛ اتفاقی که یعنی دوباره شمشیربازی عقبگرد کرده است.»

او درباره فاصله عملکرد تیم با وعده‌های انتخابی رئیس فدراسیون نیز توضیح می‌دهد: «قرار بود سابر ایران در بازی‌های آسیایی ناگویا بر یک کسب سه مدال طلا وارد میدان شود؛ وعده‌ای که با توجه به ظرفیت موجود در شمشیربازی ایران، چندان دور از دسترس به نظر نمی‌رسید. اما آنچه در ناگویا رقم خورد، فاصله قابل توجهی با وعده‌های پسران سرسلیمان داشت؛ نتیجه تصمیمات فنی و مدیریتی بدون استفاده کافی از نظرات کارشناسان و پیشکسوتان شمشیربازی که باعث از دست رفتن تدریجی جایگاه ایران در آسیا و جهان شده است.»

یکی دیگر از نکات مورد اشاره حمیدرضا

آنالیز آماری شمشیربازی ایران در سه دوره اخیر بازی‌های آسیایی

افول در قاره کهن

شمشیربازی توجه کرد. در این رشته ۱۲ عنوان قهرمانی و در مجموع ۱۲ مدال طلا، ۱۲ نقره و ۲۴ برنز توزیع می‌شود؛ یعنی ۴۸ مدال در قالب ۱۲ ماده. بنابراین یک مدال برنز ایران در ناگویا معادل تصاحب یک دوازدهم از مدال‌های ماده‌ای یا ۸.۳ درصد از مجموع ۱۲ مدال طلا و ۱۲ مدال نقره و ۲۴ مدال برنز نیست؛ بلکه اگر کل مدال‌های اعطاشده را مبنا قرار دهیم، سهم ایران تنها حدود ۲.۱ درصد از ۴۸ مدال است. همین اختلاف، محدود بودن حضور ایران روی سکوی شمشیربازی آسیا را بهتر نشان می‌دهد.

در جاکارتا ۲۰۱۸، ایران عملکرد بهتری داشت و دو مدال

گروه ورزشی/

در سه دوره اخیر بازی‌های آسیایی،

شمشیربازی ایران مسیری نوسانی را طی کرده است؛

مسیری که از دو مدال در جاکارتا و دو مدال در هانگژو به

یک مدال در ناگویا رسیده و نشان می‌دهد سهم این رشته

در کاروان ایران همچنان محدود است. در بازی‌های آسیایی

ناگویا ۲۰۲۶، علی‌پاکدامن در اسلحه سابر انفرادی به مدال

برنز رسید و ایران تنها مدال خود در شمشیربازی را به دست

آورد. علی‌پاکدامن در نیمه‌نهایی برابر شن چن‌پنگ از چین

شکست خورد و از رسیدن به فینال بازماند.

برای آنالیز بهتر این عملکرد باید به تعداد فرصت‌های مدالی

مقایسه سه دوره نشان می‌دهد ناگویا از نظر تعداد مدال، یک گام عقب‌تر از دو دوره قبلی بوده است؛ جاکارتا ۲ مدال، هانگژو ۲ مدال و ناگویا یک مدال. افت از دو مدال به یک مدال به معنای کاهش ۵۰ درصدی خروجی مدالی ایران در شمشیربازی است. نکته مهم دیگر، تداوم وابستگی به سابر مردان است؛ هر سه مدال‌آوری اخیر ایران در این سه دوره از همین اسلحه بوده‌اند. این مسأله نشان می‌دهد چالش اصلی شمشیربازی ایران فقط حفظ جایگاه موجود نیست، بلکه گسترش دایره مدال‌آوران و افزایش سهم در اسلحه‌های فلوره و ایبه و بخش زنان نیز اهمیت دارد.

گرفت؛ نقره تیم سابر مردان با ترکیب مجتبی عابدینی، فرزاد باهر، علی‌پاکدامن و محمد رهبری و برنز پاکدامن در سابر انفرادی. این دو مدال برابر با ۱۶.۷ درصد از ۱۲ ماده شمشیربازی بود و سهم ایران از کل ۴۸ مدال، حدود ۲.۲ درصد محاسبه می‌شد.

در هانگژو ۲۰۲۲ نیز ایران دو برنز به دست آورد؛ محمد رهبری در سابر انفرادی و تیم سابر مردان با حضور باهر، پاکدامن، محمد فتوحی و رهبری روی سکوی سوم ایستاد. در نتیجه سهم ایران دوباره به دو مدال از ۱۲ ماده، یعنی ۱۶.۷ درصد، رسید.

کرده بود که پشتوانه‌سازی فرآیندی زمانبر است و ساختن ورزشکاران جدید به سال‌ها سرمایه‌گذاری نیاز دارد. این استدلال قابل قبول است، اما یک سؤال همچنان مطرح است که خروجی این برنامه کجاست؟ چند ورزشکار جوان در سال‌های اخیر توانسته‌اند به سطح اول آسیا نزدیک شوند و چه زمانی نسل جدید قرار است به ستون اصلی تیم ملی تبدیل شود؟

نقد عملکرد فدراسیون به معنای نادیده گرفتن محدودیت‌های مالی، زیرساختی نیست. این محدودیت‌ها باید در ارزیابی عملکرد رشته لحاظ شوند، اما مدیریت فدراسیون در کنار پیگیری امکانات و اعزام‌ها، باید درباره مسیر مشخص

خود برای ساختن نسل بعد نیز پاسخ روشنی ارائه کند.

ناکامی در ناگویا می‌تواند هشدار جدی برای آینده شمشیربازی ایران باشد. اگر این برنز صرفاً به عنوان نتیجه‌ای قابل قبول ثبت شود، فرصت بازنگری در مسیر این رشته از دست خواهد رفت. شمشیربازی ایران بیش از هر چیز به برنامه‌ای بلندمدت برای استعدادیابی، تربیت مربیان، پشتوانه‌سازی و حضور مستمر جوانان در میدان‌های بین‌المللی نیاز دارد. اکنون زمان آن است که تک مدال برنز ناگویا، به جای یک دستاورد، آغاز یک پرسش جدی درباره مسیر آینده شمشیربازی ایران باشد.

شیخ کیمیه ملی المپیک

نتایج رقابت‌های اخیر نیز بر ضرورت بازنگری در شیوه حمایت، استعدادیابی، برگزاری اردوها و اعزام‌های بین‌المللی زنان تأکید دارد.» حمیدرضا شیر بر ضرورت ارزیابی عملکرد فدراسیون تأکید می‌کند: «شمشیربازی ایران بیش از هر زمان دیگری به نقشه راه مشخص، برنامه استعدادیابی، جوانگرایی واقعی، توجه جدی به دختران و استفاده از ظرفیت کارشناسان و پیشکسوتان نیاز دارد. به‌ویژه با تأکید وزیر ورزش و جوانان برای ارزیابی و برخورد با فدراسیون‌هایی که خروجی و عملکرد لازم را نداشته‌اند، این موضوع می‌تواند فرصتی برای بررسی دقیق وضعیت شمشیربازی باشد. فدراسیون شمشیربازی هم از این امر مستثنی نیست و باید عملکرد چند سال اخیر فدراسیون، هزینه‌ها، نتایج، قرارداد مربیان، وضعیت رده‌های پایه و برنامه آینده تیم‌های ملی به‌صورت شفاف بررسی شود. نجات جایگاه شمشیربازی ایران نیازمند تصمیم‌های مقطعی نیست؛ این رشته به برنامه‌ای چندساله، مدیریت فنی منسجم و بازگشت تصمیم‌گیری کارشناسی نیاز دارد.»

عبدالرضا میرشفیعی، مدیر پیشین تیم‌های ملی شمشیربازی در گفت‌وگو با «ایران»:

موفقیت بدون برنامه و سرمایه‌گذاری رقم نمی‌خورد

مدیر پیشین تیم‌های ملی، نمره عملکرد شمشیربازی در ناگویا را نیز منفی ارزیابی می‌کند: «نگار نه انگار که تا قبل از این، سابر ایران همیشه نایب‌قهرمان آسیا بود. چطور می‌شود تیمی که تا پای مدال المپیک می‌رود، در مدت سه سال از نایب‌قهرمانی به نهی آسیا می‌رسد؟ شاید وقت آن رسیده که وزیر ورزش به داد شمشیربازی برسد.»

او رشته این نتایج را در ضعف مدیریت فدراسیون می‌داند: «قبلاً شمشیربازان ایبه زاین نمی‌توانستند ۲۰ ضربه بزنند، حالا کار به جایی رسیده که تیم سابر ایران را شکست می‌دهند. این نتایج حقا در حق شمشیربازی است. اگر خطا کارگیور مدال می‌گرفت، فدراسیون می‌توانست آن را به نام خود بزند.»

تیم ملی برداشته، نه به استعدادیابی و سرمایه‌گذاری روی شمشیربازان پایه توجه کرده و نه برنامه اصولی داشته است. حالا سابر به جای اینکه اهرمی برای رشد دو اسلحه ایبه و فلوره باشد، خلیه هم موفق نبود، اما کشتی بدون برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت می‌خواهند. کشتی را ببینید؛ رسول خادم، قهرمان جهان، وقتی رئیس فدراسیون شد با ایده‌ها آما آمد که خبردیده آنها قرار گرفته است.» علیرضا دبیر را ببینید که با توجه به زیرساخت‌ها و حمایت از استعدادها این رشته را فراگیر کرد. درست است که هر مدیر فنی هم بدون عیب نیست، اما کشتی با تیم دوم خود در ناگویا با چهار مدال طلای روز آخر بازی‌ها، آبروی کاروان ایران را خردید. وقتی مدیریت فدراسیون برای موفقیت تیش برنامه‌ریزی لازم را داشته باشد قطعاً موفق می‌شود اما وقتی فدراسیون توجهی به آینده ندارد، نمی‌توان انتظار چشم اندازی روشن داشت.»